

Hyrdebrev om anerkendelse af projektarbejdet og den åbne faglige diskussion

Brandt, Jesper

Published in:
RUC Nyt

Publication date:
2011

Document Version
Peer-review version

Citation for published version (APA):

Brandt, J. (2011). Hyrdebrev om anerkendelse af projektarbejdet og den åbne faglige diskussion. *RUC Nyt*, 2011(08), 22-24. <http://www.e-pages.dk/roskildeuniversitet/65/>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hyrdebrev om anerkendelse af projektarbejdet og den åbne faglige diskussion

Jesper Brandt, ENSPAC

Rektors juleønske

Rektor Ib Poulsen fremførte i Information d. 8. december et juleønske: Lad os blive bedre til at fejre og anerkende de studerende, deres engagement, deres succes'er og resultater. Også dem, der ikke syner af så meget.

Baggrunden var en rejse til Kina, hvor Ib Poulsen fik punkteret en række fordomme om både autoritære undervisningsformer, og uselvstændige og ukritiske studerende i Kina: 'Det tror jeg godt, vi kan lære noget af her i Danmark, også på RUC, hvor vi jo ellers synes, vi er eksperter i det med gruppearbejde og inddragelse af de studerende. Der er plads til at blive endnu bedre' skriver han.

RUCs strudsepolitik

Jeg er meget enig. RUC halter bagud på dette punkt. Der har været ført en strudsepolitik på området gennem en række år: Den åbne dialog og kritik omkring projektarbejdet er stort set stoppet eller indskrænket til en privatsag mellem den studerende og vejlederen. Projektseminarer og interne evalueringer er blevet en sjældenhed og projekteksaminer, der ellers klassisk har været et åbent rum for offentlig kritik og diskussion er blevet privatiseret i en grad, der reelt har kvalt den brede faglige og tværfaglige kritik, som ellers skulle have været i højsædet på RUC.

Er specialet under afvikling?

Dette gælder ikke mindst i forbindelse med specialeprojekterne, der ellers skulle være toppen af kransekagen i RUCs faglige og pædagogiske model. Netop specialesituationen skulle kunne virkeliggøre potentialerne i det kritiske og projektbaserede studium gennem et problemorienteret, samfundsrelevant, og derigennem også ofte tværfagligt forskningsbaseret specialeprojekt, der skulle kunne demonstrere hvor langt man kan komme med RUCs kombination af samfundsrelevant forskning og vores særlige pædagogiske model. Men det går i disse år stik modsat, og man får en gang imellem fornemmelsen af at denne model for specialet helt er under afvikling. Næsten alle specialer er enkeltmandsspecialer, vejledt af fortravlede vejledere, der typisk efter få vejledninger står med et færdigt speciale, der kun skal bedømmes skriftligt. På flere fag er det blevet standard at fraråde de studerende at gå til mundtlig eksamen. Så deres kandidateksamen bliver i stadigt stigende omfang fejret per post. Går man endelig til mundtlig eksamen, er det en ekstrem privat affære, der kun omfatter den studerende, vejlederen og en censor – i et lokale, som kun de kender. Så der er ikke en sjæl, når den studerende kommer ud af lokalet og venter på sin karakter.

Vores behandling af specialerne er ikke en værdig måde at 'fejre og anerkende de studerende, deres engagement, deres succes'er og resultater'! Hvor man måske kunne forklare det i et universitetssystem uden projektinteresse før PhD-niveauet, er det dobbelt svært at forstå, at det kan få lov til at finde sted på RUC.

Eksamenskulturen er individualiseret

Det behøvede ikke at være sådan. Når jeg er censor ved et speciale på KU, står der en kødrand af medstuderende udenfor eksamenslokalet og er parat til at vise opbakning og fejre eksamen. Når specialet er på KU-LIFE, sidder de endda alle med ved eksamen, sammen med forældre og andre interesserede, og der udspiller sig spændende diskussioner efter studentens pædagogiske

fremlæggelse af specialet og den efterfølgende eksamination.

Det er tydeligvis et spørgsmål om akademisk kultur. Hvorfor er den blevet så individualiseret på RUC – helt imod både intentioner og ideologi?

Vi kender alle de nedskæringer, love, forordninger og eksterne mekanismer, som også har bidraget til at fremme denne udvikling. Medvirkende er givet også den generelt stadigt stigende vægt på PhD-studerende, som de, alle universiteter satser på i en forskningsmæssig sammenhæng. Men netop her er vi måske ved at begå en kæmpe brøler. For ikke mindst vi på RUC ved – eller burde i hvert fald vide – at de projektaktive studerende på kandidatniveau (og for den sags skyld også på bachelorniveau) er en livsnerve for hele universitetet, såvel indenfor undervisning som forskning, der repræsenterer vores mest fornemme udfoldelse af princippet omkring forskningsbaseret undervisning. Det er også herfra, vores eget bidrag til de Ph-D-studerende skal rekrutteres. Det gør man ikke ved blot at sende dem en specialeudtalelse med en karakter med posten. Så det er selvødelæggende for RUCs universitetsmodel, hvis det får lov til at fortsætte.

Åben diskussion af projektarbejdet

RUC har brug for at få genskabt en åben og kritisk faglig diskussion af projektarbejdet, især på specialeniveau. Hvordan kan vi gøre det?

Jeg tror, det kræver en stor indsats på en række felter:

- 1) En forhøjet administrativ prioritering af specialevejledningen, der trækker den ud af den individualiserede vejledning og sikrer den en bredere, herunder tværfaglig kollegial ramme, der kan udnytte de potentialer, som RUCs tværfaglige samfundsrelevante forskning og pædagogiske model fortsat besidder.
- 2) En kraftigt forøget faglig og tværfaglig interesse blandt vejlederne i en åben dialog omkring de studerendes projektarbejde, især på specialeniveau
- 3) En opprioritering af den anerkendende opmærksomhed, der bør knytte sig til projektafslutningerne, især specialerne: Der er i forskningsmiljøerne en for stor afgrund mellem situationen for den færdige kandidat, der får et brev med en specialeudtalelse, og den færdige PhDer, der bliver centrum for en forskningsgruppes opmærksomhed en hel eftermiddag og får en reception.
- 4) Nogle administrative formidlingsmæssige rammer, der kan understøtte og indbyde til systematisk åben diskussion af projektarbejdet, især specialearbejdet, både ved eksamen og gennem en bedre og mere åben formidling af projektarbejdet, herunder ikke mindst som inspiration til yngre studerende. Det bør ske på en måde, så en praksis omkring den typisk tværfaglige karakter af det problemorienterede projektarbejde kan komme bedre til udtryk. I dag står disse idealer helt i skyggen af de stadigt snævrere fagmiljøers interesser.

Halvårlige specialedage for alle

Et konkret eksempel på en vej, man kunne gå, er organiseringen af 'specialedage', hvor specialer under udarbejdelse bliver fremlagt og diskuteret systematisk med medstuderende, vejledere og andre deltagere i et åbent forum.

Det har foregået på Geografi-overbygningen halvårligt gennem de sidste 4 år, som afslutning på et generelt skriveprocesunderstøttende kursus for specialestuderende på geografi. Specialedagen annonceres som en åben konference med seminarer organiseret indenfor nogle temaklynger.

En specialedag kan understøtte de funktioner som Ib Poulsen fremhæver i sit juleønske, gennem en markeret anerkendelse af de studerendes indsats i forbindelse med dagen. Men derudover kan den 1) bruges af yngre studerende som inspiration til projektemner (og valg af studiespecialisering) på mange niveauer – også på tværs af fagene som følge af projekternes typiske problemorientering.

- 2) orientere RUCs aftagere og offentligheden om det projekt- og specialearbejde, der skabes på RUC i kombinationen af forsknings og undervisningsinteresser.
- 3) skabe publicity omkring RUCs studie- og forskningsområder på en måde, der knytter sig tæt til den pædagogiske model som RUC har været bygget op omkring.
- 4) fungere som en milepæl for de specialestuderende, og – sammen med det skriveunderstøttende specialekursus, som det fungerer som afslutning for – hjælpe med til at forhindre specialesumpsproblemer

En specialedag kræver både holdnings- og administrative ændringer

Der er rigtig mange studerende, som har været glade for specialedagen på Geografi. Den har – sammen med specialevejledningen og det kursus, den er en del af – givet dem et godt skub fremad i deres specialearbejde.

Men de potentialer for specialedagen, som er beskrevet ovenfor, er bestemt ikke blevet udnyttet særligt godt. Meget få andre studerende, end de, der selv har fremlæggelser eller opponeringer i de organiserede seminarer og klynger, kommer og deltager i specialedagen. Kun de vejledere, der selv har specialestuderende, kommer (hvis de ikke har prioriteret andre aktiviteter højere), og som regel kun til de aktiviteter, hvor deres egne studerende er involveret. Yngre studerende opfatter det ikke som noget, der vedrører dem, selv om de ville kunne hente megen inspiration, og det i øvrigt er en velfungerende social aktivitet m. fælles frokost mv. Publicity-mulighederne udnyttes slet ikke. En væsentlig baggrund for dette ligger i, at vejlederne ikke per automatik understøtter disse muligheder, især fordi det arbejde, der er forbundet med det opleves som en ekstra byrde indenfor en i forvejen hård undervisningsbelastning og fordi dette arbejde ikke er normsat. Dertil kommer, at den stadigt mere udprægede opsplitning i snævre fagmiljøer i de relativt små RUC-institutter i praksis nedprioriterer den tværfaglige inspiration, der kan ligge i det problemorienterede projektarbejde, da det kun understøttes ideologisk, men ikke i de lokalt fastsatte normer, der tværtimod fastholder de opsplittede fagmiljøer indenfor de enkelte studier. Der er endvidere en vis tilbageholdenhed fra nogle studerende, hvad angår deltagelse, fordi man er bange for at miste sparsom vejledningstid, hvis tiden til specialedagen tages fra vejledningsnormen.

Men specialedagen, der jo ligger i slutningen af semestret, kunne både formelt og reelt bidrage med en forbedring og effektivisering af hele projektarbejdet: Ved at inddrage specialedagen i planlægningen af projektarbejdet i det efterfølgende semester kunne projektforbereðelsen styrkes, herunder også tilrettelæggelsen af projektunderstøttende kurser – måske oven i købet på tværs af studierne. Vejledningstid i forbindelse med semesteropstarten kunne indskrænkes, og dermed bidrage til finansieringen af specialedagen. En større generel RUC-opmærksomhed omkring specialedagene kunne endvidere bidrage til at yngre studerende i højere grad endte på den rette hylde i deres studie- og projektvalg.

Det er tydeligvis en tung sag at skulle ændre både administrative procedurer, den indarbejdede kultur og den fagopsplitning, som universitetet er bygget op omkring.

En vej frem kunne være at udvikle modellen som en fælles tværfaglig aktivitet indenfor institutternes rammer, evt. gennem samarbejde mellem et par institutter. Kan det lade sig gøre, vil vejen måske være åbnet for at gennemføre det på RUC som helhed. Først da vil perspektiverne virkelig kunne udfolde sig.

Jesper Brandt